

Materiály k samostudiu

Čtvrtek 18.6. 2020

Třída 9.D

ČESKÝ JAZYK (SLOH)

I. kontrola zadání ze dne 11. 6.

1. Přečti si následující vypravování.

Šakali a Arabové

Tábořili jsme v oáze. Druhové spali. Jeden z Arabů, vysoký a bílý, přešel kolem mne; zaopatřil velbloudy a odešel na místo, kde se spalo.

Převalil jsem se naznak do trávy; chtěl jsem spát; nešlo to; žalostné vytí šakala v dálce; opět jsem si sedl. A co bylo před chvílí tak vzdálené, náhle bylo blízko. Hemžení šakalů kolem mne; matným zlatem se lesknoucí, pohasínající oči; štíhlá těla v zákonitém a hbitém pohybu jako pod bičem.

Jeden přišel ze zadu, protlačil se mi pod paží a tiskl se ke mně, jako by potřeboval mé teplo, stoupl si pak přede mne a mluvil se mnou skoro tváří v tvář: „Jsem daleko široko nejstarší šakal. Jsem šťasten, že tě zde ještě mohu přivítat. Už jsem se téměř vzdal naděje, neboť čekáme na tebe nekonečně dlouho.“

(Franz Kafka, *Proměna a jiné povídky*; zkráceno)

- a) Ústně shrň, o čem vypravování pojednává. *Setkání muže a šakala*
- b) V které osobě je příběh vypravován? Mohou být příběhy vypravovány i v jiných osobách?
v 1. os. č. j., může být vypravován ve 3. os. č. j.
2. Uveď příklady užití vypravování v různých funkčních stylech: v prostěsdělovacím (v ústních i písemných projevech), uměleckém a publicistickém stylu. *částečně VOŽ*
3. a) Vysvětli, jak se ve vypravování mohou uplatnit tyto slohové útvary: popis, charakteristika, úvaha a líčení.
b) Uveď příklady užití vypravování v odborném funkčním stylu s výkladovým postupem.
historická práce, životopis, esej, úvaha

2. prostěsdělovací: vypravování příběhu, co jsme zažili
umělecký: např. román, kde se v určitých pasážích vypráví příběh
publicistický: např. vyprávění/vysvětlování situace v novinovém článku
3. popis – při vypravování se popis může využít k popisu nějakého předmětu
charakteristika – při vypravování se využívá při popisu osob (vnitřní či vnější charakteristika)
úvaha – při vypravování se uplatňuje při zamyšlení se nad nějakým problémem nebo nad nějakou situací plynoucí z vypravování
líčení – ve vypravování se líčení může uplatnit při uměleckém popisu krajiny, která se v příběhu objevuje

II. Nové zadání

Pracovní list – vypracuj do sešitu jednotlivé úkoly

5. Vyhledej nespisovné výrazy a nahraď je vhodnějšími spisovnými.

- Markéta si zabalila bágel a vyrazila na hudební festival. Na vlakovici už čekala skupina mladíků, kteří se chystali na vodácký výcvik. Šimon ještě ani nevyšel z baráku a už ho tlačily křusky. Můžeš prosím otevřít to okno? Říká se, že ve starém mlejně straší čerli. Maminka nám k snídani namazala rohlík a ohřála mlíko.

6. a) Vysvětli, co znamenají tato přirovnání.

a) Je chudý jako kostelní myš.

b) Je chytrý jako rádio.

c) Je přelétavý jako motýl.

d) Nosí se jako páv.

e) Krákorá jako vrána.

f) Rostou jako dříví v lese.

b) Vysvětli význam těchto rčení.

a) Vlk se našel a koza zůstala celá.

b) Nevidí si ani na špičku nosu.

c) Zamet si nejdříve před vlastním prahem.

d) Pozdě bycha honit.

e) Nové koště dobře mete.

f) Spadla mu čelist.

7. Oprav v následujících větách stylistické a pravopisné chyby.

- a) Začalo svítit slunce, proto si nasadil jeho nové sluneční brýle.
- b) „Koupíme si nové horské kolo?“ Zeptal se Venca své přítelkyně.
- c) Netrpěliví návštěvníci kina kino opustili, ještě než skončil film.
- d) „Tomu opravdu nechápu,“ řekla klára a tázavě se na jeho podívala.
- e) Vydal se na horskou túru, ale nepočítali s tím, aby je zastihla bouřka.
- f) Dominik po několika hodinách visplhal na lezeckou stěnu, neboť nevěděl, jak se dostane dolů.

8. a) Přečti si následující vypravování a doplň na vynechaná místa dle kontextu přímou řeč.

Ráno se probudil a vyskočil radostně z postele. Jindy mu trvá několik minut, než se rozkouká, ale na dnešek nemohl došpat. Seběhl schody a vrazil do kuchyně. „.....!“ usmíval se na všechny strany. Rodiče nemohli uvěřit, že to veselé stvoření, které se jindy loudá jako želva, je jejich syn. Ale Lukáš měl skvělou náladu, protože ho čekal neobyčejný zážitek. Ke svým patnáctým narozeninám si přál oslavu na lodi.

Po obědě vyrazili na přehradu, kde už na něj čekali tři nejlepší kamarádi. To bude paráda, budeme jako piráti, pomyslel si Lukáš. Na lodi bylo přichystané pohoštění a kapitán jako vystřížený z knihy od J. Verna. „.....“ představil se klukům a ukázal jim celou loď. „.....?“ zeptal se Lukáš kapitána a ukázal na kormidlo. „.....“ souhlasil kapitán.

Lukáš se postavil ke kormidlu a cítil se neuvěřitelně. Patnáctiletý kormidelník měl na starost obrovskou loď. Všechno šlo hladce až do chvíle, kdy se na obzoru objevil skalnatý výčnělek. Lukáš zpanikařil. Nevěděl, jak se skalisku vyhnout. Začal točit kormidlem do všech stran. ...

b) Text končí ve chvíli, kdy by měla v posloupnosti příběhu nastat jedna z nejdůležitějších částí vypravování. Uveď, jak se této části příběhu říká.

c) Navrhni, jak by mohl příběh pokračovat.

d) Vymysli název vypravování. Sestav jeho osnovu.

e) Příběh dokonči (nezapomeň užívat prostředky oživení vypravování a prostředky zvyšování napětí).

ZEMĚPIS

Do sešitu:

Krajina a životní prostředí

Učebnice str. 65 – 66, nastudujte si a vypište základní informace

PŘÍRODOPIS

OCHRANA PŘÍRODY

- pročíst text v učebnici na str. 97 – 98

- stručné výpisky do sešitu + překreslit do sešitu mapku obr. 170 **Zvláště chráněná**

velkoplošná území v ČR na str. 97 a vyznačit na ní národní parky a chráněné krajinné oblasti

ČLOVĚK A BIOSFÉRA

- pročíst text v učebnici na str. 99 + stručné výpisky do sešitu

CHEMIE

NANOTECHNOLOGIE

Kde je hranice nanosvětla?

https://www.youtube.com/watch?v=J15B8ce_BBo&list=PLqmy0o96fQtAbiTgAJjUDNQNw056PeaEI&index=2